

ДОРОГОВКАЗ
ДЛЯ РУСИНІВ, ЩО ІДУТЬ
ДО КАНАДИ.

Лист пастирський
НИКИТИ БУДКИ
ЕПИСКОПА КАНАДИЙСЬКИХ РУСИНІВ

Вінніпег, Манітоба.
1913.

НИКИТА БУДКА
ЕПИСКОП КАНАДІЙСКИХ РУСИНІВ.

**ДОРОГИМ ВО ХРИСТІ БРАТЯМ
І СЕСТРАМ,**

що висіли на Канадійську землю.
Мир о господі і Архієрейське благословенє.

Змучені довгою дорогою, без сталого ґрунту під ногами стали Ви вже на Канадійській землі. І стало Вам лекше на серци, Ви почули ся безпечнійшими і близше до здійсненя Ваших думок. “Богу дякувати ми вже в Канаді! Коби як найскорше на наше місце, зажиємо собі хоть раз щасливо у вольній Канаді!”

Дай Вам Боже як найліпше! Вітайте!

Дорогі мої! Ви вже може чули навіть свою мову ту в Канаді, може вже і дістали в руки по красній промові “нашого чоловіка” до Вас які попери, книжочки, образки, а може навіть і біблію. Велику, красну біблію за дурно! Ще не опам’яталисьє ся з корабля, а вже найшлисьє приятелів що і говорять до Вас по Вашому і дають Вам ще за дурно багато друкованого слова, а других, що тягнуть Вас до себе і обіцяють, що вони Вам знов за дурно, лише з любови до Вас, постарають ся о таке добро, яке Вам ані не снило ся

А Ви дивуєте ся і не знаєте, що з тим зробити, кого послухати, кому віру дати, бо приятелів вже за багато і за багато обіцяють занадто облесні і підхлібні. І слушно дивуєте ся, бо стара практика добре каже: Облесний або тебе вже ошукав, або тебе зараз ошукає.

Стегежіть ся агентів!

То всьо не є нічого иньшого, як агенти ті самі агенти що наших людей всюди не опускають, а у вільній Канаді в особливий спосіб чіпають ся наших переселенців і часто - густо спроваджують їх на манівці. Та тьма "приятелів", що обсідає наших людей по опущеню корабля, як карамха і тягне з них послідні соки і сили се найнебезпечнійша річ в Канаді. Від того, як з ними поступите, залежить дуже часто і Ваша доля в Канаді

Будьте з агентами дуже осторожними!
Стережіть ся на кождім кроці особливо тих, що занадто Вам обіцяють!

Не всякому вірте! Найліпше є їхати просто де наставилисье ся і за ніщо, за ніяку обіцянку не зміняти своєї литиченої дороги. Бо практика показує, що хто не знаючи нових обставин, шукав ліпшого і зміняв свій плян, майже все опукав ся. Наперед їдьте, куда вже з дому постановилисье, а відтак розглянете ся самі, переконаєте ся но власні очи і тоді найдете ліпше певне.

Не вірте агентам! Або їх взагалі не слухайте, або вислухайте, але нічого не відповідайте зараз. Наперед без агента застановіть ся добре і порадьте ся товаришів дороги або когось певного, чи добре то, що чулисье. Зробіть на переконанє пробу. Спитайте ся другого агента, чи правда те, що Ви чули. Він Вам певно скаже, що ні, бо лише то є правда, що він каже.

Будьте дуже осторожні, коли говорите з агентами в Канаді, особливо, як робите кон

тракт на роботу. Коли думаєте, що один з них заслугує, щоби́сьте за ним пішли і годите ся на якусь роботу, то при укладі контракту зараз зобачите, що він вже інакше говорить. Він Вам обіцяє певну суму долярів на тиждень. Гарні гроші, добрий заробок, особливо як замінить ся доляри на корони! Боже! та в Галичині судія тільки на день не має, що я там дістану, подумаєте собі. Але пам'ятайте! не забудьте спитати єго перед підписанєм контракту, кільки Ви будете мусіли платити за “борт” т. є за хату, харч. пранє і т. д. тижнево. Бо часто йде на то цілий заробок так, що і оден доляр не зістане мо тяжкій тижневій праці.

Могоричі з агентами.

А най Вас Бог боронить перед могоричами. Агент за то, що Вам робить, має вже солоно заплачене; з Вас вже стягнуть на заплаченє агента. Єму анї цента не вільно дати особливо могоричу в “барі” чи готелю. Подобав ся Вам “приятель” і просить Вас сам на могорич, каже, що заплатить: Ходіть, скоштуєте, яка в Канаді горівка: не така погана, як у Вас там, ходіть, я заплачу. Вас нічо не буде коштувати. Ні і ще раз ні. Най Вас Бог боронить перед такими приятелями, навіть колиби то були Ваші знакомі зі старого краю! При таких могоричах вже не оден наш добродушний чоловік стратив всьо, що мав в кишені і не маючи з чого жити, мусів прийняти нелюдський контракт агента і запрода́ти ся в чорну недолю.

Осторожно з агентами! Бо не так тії вороги, як ті добрі люди! З ворогами дасьте собі раду, але ті “приятелі” то язва і кара Божа для легкодушних та легковірних наших людей!

Особливо будьте дуже а дуже осторожні жінки і дівчата! Не приймайте жадних дарунків, що їх Вам пхають в руки, ні цукерків, ні паперів, нічого. Не відповідайте агентам, не кажіть куда їдете і до кого, не робіть жадних знакомств з чужими і незнакими Вам людьми! Бо Ваші агенти, то найстрашнійші люди в світі! І не стямите ся як і коли а можете бути продані до домів розпусти! Тримайте ся тільки пильно людей з котрими Ви приїхали і анї на крок від них не відлучуйте ся!

Перед агентами ніхто не є досить безпечний. Перед ними перша моя пересторога до Вас. Дорогі Братя і Сестри.

Агенти релігійні.

Відразу, як лише станете на Канадійській землі будете мати до діла ще з одною пороною агентів, до котрих Ви не привикли і тому і о них слівце до Вас. Перетерігаю Вас, Дорогі Мої, перед агентами релігійними, що пхають всім в руки книжки, образки біблію. То агенти лютеранські і кальвінські сіють так між побожний нарід своє пагубне насіне. Не лакомте ся на се і сьміло відганяйте тих дурисьвітів проч від себе. Хоть то, що Вам дармо підсовують, є писане по руськи, то не є Ваше, ні для Вас, бо Ви

чейже не Лютерани ані Кальвіни, а Русини греко - католики! Ви оглядайте ся і шукайте католицького місіонаря в порті; у него дістанете то, що Вам треба.

На портові міста східної Канади є з рамени “Католицького Товариства імміграційного у Канаді” назначений місіонар сьвящ. Р. Н. Д. Касгрейн. Він пильнує католицьких іммігрантів і має в ріжних мовах, а також і по руськи друковані інформації. Єго адреса: Rev. Fr. Casgrain, Archbishop's Palace, Quebec, Que.

Він буває при кораблях у Ст. Джан, Галіфакс, Квібек і Монреаль. В Монреалю є наша руська парохія і парох при улиці: 767 LaGauchetiere St. Туди можна безпечно удати ся за інформаціями, особливо в справах релігійних. А насуваючим свої біблії треба рішучо заявити: Я є греко-католик і Вашої біблії не потребую. Будьте здорові.

То вказівки, на котрі зараз коло корабля треба звернути увагу, щоби вже в перших кроках не пошпортнути ся і не упасти.

Карта поручаюча і секти.

Карта поручаюча чи то та, що єї дістались у Львові з “Товариства св. Рафаїла” для опіки над руськими емігрантами, чи як єї не маєте, та, що єї дістанете в портовім місті Канади від католицького товариства є дуже важна для Вас і єї всюди, особливо у Вінніпегу тримайте очевидно; то агенти сего канадійського католицького товариства пізнають Вас і заопікують ся Вами, а иньші дадуть Вам спокій. Бо треба Вам знати, що

ту в Канаді є дуже много різних релігійних сект і церков. Є англікани, єпископальні, всілякі лютерани або протестанти, кальвіні або презвітеріяни, методисти, баптисти і інші. Всі вони мають то спільне, що не люблять Голови Церкви католицької Папи Римського і католиків взагалі. А мають гроші і не жалують на агентів, на образки, відозви та біблії і тим лапають неосторожних католиків до себе. Наші Русини, що приїхали сюда на заробок, а стратили по дорозі свою вітнівську віру, станули на "роботу" у тих сект всіляких і яко добре платні агенти звивають ся особливо поміж новими, що свіжо приїхали і розпихають біблію і відозви. Не всі їх приймають, не всі, що прийняли, стали вже сектярами, але много вже є збаламучених т. зв. незалежних а навіть явних протестантів, презвітеріян, серафимців і баптистів.

То, що ніколи на Русі не прийняло ся, то є в Канаді. Сектярі і то сектярі завзяті, бо не з переконання, а з інтересу, за гроші. Перед ними стережіть ся! Тримайте ся лише своїх незбаламучених братів Русинів греко католиків. В Канаді є їх всюди розкинених до 200.000, они мають вже коло 200 церков і каплиць, своїх сьвящеників і тепер дістали Єпископа в моїй особі. Дасть Бог що баламуцтву сектярському скоротить ся робота і через з'єдинене Русинів в одній грек. Церкві зросте також наша повага в Канаді, котра дотепер через розбите на партії була дуже слаба. Не діліть ся, не приставайте до жадних партій ані сект релігійних

а приставайте до народу, що тримає ся прадідної віри католицької і нашого прекрасного греко - католицького обряду.

Часописи в Канаді.

Часописий є в Канаді більше чим в Галичині. То не значить, що ми ту такі сильні тільки як раз противно. З часописями треба бути в Канаді так само осторожним як з агентами. Найгірші є часописи сектярські плачені для баламученя Русинів і перетягуваня їх до лютерансько - кальвінських засад і часописи соціялістів, що як всюди так ту у Канаді в спілці з Жидами воюють проти християн взагалі. Є часописи видавані для Русинів політичними партіями Канади, що старають ся щоби Русини лише ту партію політичну уважали за добру, котра платить газету. Всьо то обчислене є на се, щоби Русини комусь служили, а самі слабли розбиті. Зі всіх часописий найліпша є: "Канадійський Русин" і ту раджу Вам собі записати зараз, щобисьте могли відразу розвідати ся про жите - бутє Ваших братів, що перед Вами сюда прийшли і не пішли на манівці, а зістали собою і не думають комусь служити, лише хотять бути горожанами Канади рівноуправненими з другими вже сильнішими народами. Адреса:

619 McDermot Ave. Winnipeg Man.

Гомстеди.

Ті з Вас що ідуть "на землю" ідуть наперед до Вінніпегу, до "Іміграційного бюро" і ту замельдовані розсилають ся по про-

сторій Канаді на поселенє т. зв. гомстеди. Кождий дістає 160 акрів землі (113 моргів). Старайте ся і домагайте ся конечно, щоби Вам дали такі гомстеди в сусідстві вже поселених Русинів, або як нема таких, то хоть поселили Вас всіх, що приїхалисьте разом коло себе і коло таких, що є католиками хоч иньшої народности. Лекше Вам буде так привикнути до змінених обставин і нїм будете могли здобути ся на власну церков, будете могли заспокоювати свої релігійні потреби у сусідних католицьких парафіях. Між чужими і народностию і вірою дуже тяжко жити длятого домагайте ся усильно поселеня побіч Русинів або хоть коло католиків. А католики тутейші всіх народностей дуже прихильно відносять ся до Русинів лише з того не всюди Русини користають. Деякі волять слухати своїх запроданців і сторонять від тих, що правдиво лиш добра Русинам желяють.

Коли вже осядете і довідаєте ся, де є найблизший руський сьвященик, зголосїть ся до него і просїть до себе, щоби Вас відвідав і зорганїзував громаду церковну.

Тих кілька уваг подав я Вам, Дорогі Мої витаючи Вас між Канадійськими Русинами. Всемогучий Опікун опущених і Пречиста Дїва, Мати Русинів най Вас з Вашими родинами благословить до лїпшої долї в Канаді.

Дано в Вінніпегу, Ман. в день Прп.
Мч. Нікона, 5 цвїтня 1913
НИКИТА

Епп.

